

N:o 13.

Första Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 6, med anledning af Herr C. A. Larssons motion angående skrifvelse till Kongl. Maj:t om åtgärder för åstadkommande af en fullständig öfversigt i fråga om löner och pensioner.

Med föranledande af en utaf Herr C. A. Larsson i Andra Kam-maren väckt motion (N:o 100) har Andra Kam-maren för sin del beslutat, att Riksdagen i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t skulle an-hålla, »att Kongl. Maj:t täcktes anbefalla Statistiska Centralbyrån att inom viss bestämd kortare tid fullborda och på trycket utgifva löne- och pensionsstatistiken, för så vidt den angår statens omedelbara utgifter.»

Sedan detta beslut blifvit Första Kam-maren delgifvet, har frågans behandling blifvit till Utskottet hänskjuten; och får Utskottet af sådan anledning meddela:

att Riksdagen i skrifvelse af den 13 Maj 1879 anhållit, det täcktes Kongl. Maj:t, så snart ske kunde, låta vidtaga de åtgärder, som må anses påkallade för utarbetande och offentliggörande af en fullständig aflönings- och pensionsstatistik för hela den offentliga förvaltningen, i sammanhang hvarmed Riksdagen, under antagande, att det ökade arbete, som dessa redogörelsens bearbetande skulle komma att medföra för Statistiska Centralbyrån, kunde åstadkommas genom den tillökning i arbetskrafter, som blifvit byrån i följd af den samma år fastställda löne-regleringen tillförsäkrad, till Kongl. Maj:ts förfogande ställt ett till be-stridande af kostnaderna för tryckning och papper afsedt årligt reser-

vationsanslag af 1,000 kronor, hvarjemte Riksdagen i samma skrifvelse jemväl förklarar sig anse det vara önskvärdt, om denna statistik utarbetades hvar tredje år;

att Statistiska Centralbyrån i sitt öfver Riksdagens berörda skrifvelse den 2 September 1879 afgifna underdåniga utlåtande framhållit dels att ifrågavarande arbete, i sådant omfång och inom den tidrymd, som af Riksdagen begärts, äfven under de gynsammaste omständigheter för erforderliga uppgifters insamlande, åtminstone för första gången ej kunde utföras med mindre byråns arbetskrafter skulle tagas i sådant anspråk, att dess andra åligganden komme att till stor del icke kunna fullgöras, och dels att 1879 års Riksdag, enligt dess underdåniga skrifvelse beträffande reglering af Statistiska Centralbyråns stat, funnit hvad löneregleringskomitén anfört angående omfånget och beskaffenheten af byråns verksamhet till fullo ådagalägga det verkliga behovet af den föreslagna personal- och aflöningstillökningen redan för de göromål, som voro anbefalda, innan fråga väcktes om någon aflönings- och pensionsstatistik;

att Kongl. Maj:t enligt bref den 19 Maj 1879 funnit statistisk redogörelse för de från stat, kyrka och kommun utgående aflöningar och pensioner böra tid efter annan utarbetas och offentliggöras, så fullständig, som densamma lämpligen kunde, med användande af tillgängliga arbetskrafter och de för ändamålet anvisade medel åstadkommas; och bemyndigades i samma bref Statistiska Centralbyrån att efter samråd med Statistiska Beredningen vidtaga sådana anordningar i afseende på arbetets fördelning i lämpliga grupper, att detsamma kunde efter hand utföras, utan intrång i de byrån i öfrigt åliggande göromål;

att, efter den plan, som derefter blifvit af Statistiska Beredningen för utarbetande af aflönings- och pensionsstatistiken godkänd, nämnde statistik skulle komma att redogöra för alla de med viss tjänst förenade aflönings- och pensionsförmåner, hvar till sedan möjligen äfven skulle fogas redogörelse för samtliga vid viss tid pensionstagande, ordnade efter olika kategorier; och skulle dessa redogörelser omfatta icke allenast statens och Riksdagens utan äfven länens, häradenas och kommunernas förvaltning; samt

att i Februari månad år 1882 offentliggjorts det första häftet af denna aflönings- och pensionsstatistik, omfattande redogörelser för Statsrådet, Högsta Domstolen, de centrala embetsverken samt Riksdagen och dess embetsverk.

I nu föreliggande motion omnämner Herr C. A. Larsson att, med anledning af gjord förfrågan om fortgången af ifrågavarande statistiska

arbete, till 1882 års Stats-Utskott ingått upplysning från Statistiska Centralbyrån, att till fortsättning af nämnda statistik åtskilliga förarbeten, omfattande justitiestaten å landet, fängvårdsstaten samt de till armén hörande stater och corpser, blifvit gjorda och skulle tillhandahållas den, åt hvilken Utskottet lemnade uppdrag att deraf taga kännedom, samt att, då innevarande års Stats-Utskott åt två sina ledamöter lemnat dylikt uppdrag, chefen för Statistiska Centralbyrån, med företeende af gjorda anteckningar för arbetets fortsättning, upplyst att hinder för en sådan fortsättning hittills mött och i en aflemnad promemoria såsom sin mening anfört:

att någon tillökning i arbetskrafter genom den nya löneregleringen faktiskt icke kommit byrån till del;

att arbetena inom byrån varit och äro mer än vanligt hopade;

att icke något öfverskott af arbetskrafter stått till buds;

att embetsverket icke undandragit sig söka så vidt möjligt fullgöra de kraf, som derpå stälts; men

att dessa kraf dock i sig inneburit långt större anspråk på krafter och medel än hvad till en början blifvit förutsatt; samt

att under sådana förhållanden, och för att bringa det förelagda arbetet till slut inom en ej allt för långt aflägsen tid, det vore en tvingande nödvändighet att härför anvisa särskilda medel.

Motionären har likväl icke funnit sig tillfredsställd med denna förklaring, utan har ansett, att obehörigt dröjsmål med utarbetande af aflönings- och pensionsstatistiken egt rum, hvarjemte han framställt anmärkningar mot det sätt, hvarpå Centralbyrån för insamling af primäruppgifterna gått till väga; och har han alltså, då löne- och pensionsstatistiken skulle vara den mest intressanta af de tabeller, som från Tabellkommissionen utfärdas, framställt förslag om aflåtande af en sådan skrifvelse, som Andra Kammaren, enligt hvad ofvan nämndt är, derefter för sin del beslutat.

Utskottet tillåter sig emellertid fästa uppmärksamheten derå, att någon fråga om upprättande af oftaberörda statistik icke varit väckt, då löneregleringskomitén afgaf sitt af Riksdagen sedermera godkända förslag till personal i Statistiska Centralbyrån, och att Kongl. Maj:t ej heller föreskrifvit byrån att verkställa ifrågavarande arbete annorlunda än så, att det efter hand kunde utföras utan intrång i de byrån i öfrigt åliggande göromål.

Någon skäligen anledning till tvifvel om att Statistiska Centralbyrån skall ställa sig denna föreskrift till efterrättelse kan Utskottet icke finna vara för handen.

Fråga har ej heller blifvit väckt att genom anslag till ökade arbetskrafter kunna påskynda arbetets fortsättning och fullbordan, och det endast till bestridande af kostnader för tryckning och papper anvisade reservationsanslag får ej till annat ändamål än detta användas.

Om lämpligaste och bästa sättet för inhemtande af erforderliga primäruppgifter tilltror sig ej Utskottet att afgifva något afgörande omdöme, men antager att Centralbyråns erfarenhet i hithörande ämnen bör utgöra en borgen för att det af byrån använda sättet icke är så förkastligt, som motionären synes antaga.

Då Utskottet ej heller kan förorda en sådan inskränkning i den en gång bestämda planen för ifrågavarande arbete, att det endast skulle omfatta statens omedelbara utgifter för löner och pensioner, anser sig Utskottet böra hemställa,

att Första Kammaren icke måtte biträda Andra Kammarens ofvan omförmälda beslut.

Stockholm den 25 Maj 1883.

På Utskottets vägnar:

G. WENNERBERG.